

Кузьмін О.Є.

*доктор економічних наук, професор,
директор Інституту економіки і менеджменту
Національного університету «Львівська політехніка»*

Станасюк Н.С.

*кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва
Національного університету «Львівська політехніка»*

Kuzmin O.E.

*Doctor of economic science, Professor,
Director of Training and Research Institute of Economics and Management
National University "Lviv Polytechnic"*

Stanasiuk N.S.

*PhD of economics, assistant professor
Doctoral student at Department of Management and International Business
National University "Lviv Polytechnic"*

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ЙОГО НАРОЩУВАННЯ (ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ)

EVALUATION OF THE LEVEL OF INDUSTRIAL POTENTIAL DEVELOPMENT AND FORMING STRATEGIES OF ITS GROWING (BRANCH ASPECT)

Анотація. У статті проведено оцінювання рівня розвитку потенціалу переробної промисловості, а також проаналізовано тенденції його динаміки. Згідно з авторською методикою проведено групування видів промислової діяльності за рівнями розвитку відтворювального та реалізованого потенціалу, а в розрізі виділених груп запропоновано стратегії нарощування промислового потенціалу.

Ключові слова: промисловий потенціал, переробна промисловість, рівень розвитку, оцінювання, стратегія розвитку.

Вступ та постановка проблеми. Стратегічним орієнтиром держави впродовж останніх років є інноваційний шлях розвитку. За таких умов підвищується роль промислового потенціалу як базової основи, що забезпечить модернізацію національної економіки. Сьогодні саме з розвитком промисловості пов'язують економічне зростання країни, вихід на міжнародні ринки, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва.

Проте сучасний промисловий потенціал характеризується несприятливими тенденціями розвитку. Так, впродовж останнього п'ятиріччя значно зменшилася чисельність працівників у промисловості (на 27,9%), скоротився потік іноземних інвестицій, збільшився ступінь зносу основних засобів (до 76,9%). Незважаючи на оборотний стратегічний орієнтир, рівень інноваційної активності промислових підприємств продовжує залишатися низьким і становить 17,3% [1]. Водночас, як підкреслює О.В. Пабат, «інноваційне лідерство і пов'язана з ним інноваційна незалежність створюють суттєві переваги для держави на міжнародній арені» [2, с. 11].

Виникнення кризових явищ у промисловому секторі країни поглиблюється внаслідок відсутності обґрунтованої стратегії розвитку промислового потенціалу, яка б ґрунтувалася на збалансованому поєднанні його складових та забезпечувала його структурну модернізацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження проблем розвитку промислового потенціалу зробили провідні вітчизняні вчені, такі як, зокрема, О.І. Амоша, В.М. Геєць, В.І. Захарченко, С.М. Пляшенко, Ю.В. Кіндзерський, В.Г. Краснокутська, Є.В. Лапін, Є.П. Мазур, Н.І. Чухрай, Л.І. Федулова,

С.В. Філіпова. Незважаючи на багатоаспектність наукових публікацій із зазначеної тематики, наявність значної кількості практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності промислового потенціалу, малодослідженими залишаються питання формування стратегій його розвитку, здатних оптимізувати галузеву структуру промисловості в контексті сучасних векторів розвитку національного господарства.

Метою статті є формування стратегій нарощування промислового потенціалу з урахуванням рівнів його розвитку в різних видах промислової діяльності.

Результати дослідження. Незважаючи на поступовий процес переходу до постіндустріального суспільства, промисловий сектор займає значну питому вагу в структурі світової економіки. Так, частка промисловості у створенні світового валового внутрішнього продукту становить близько 30%, а кожен п'ятий працюючий зайнятий у промисловому виробництві. Впродовж останніх років у галузевій структурі промисловості України спостерігаються позитивні зрушення, спрямовані на зменшення частки добувної промисловості, а також розроблення кар'єрів і збільшення питомої ваги переробної промисловості. Згідно із засадами сталого економічного розвитку питома вага галузей переробної промисловості повинна становити 20% у структурі національної економіки. Саме види переробної діяльності є генераторами науково-технічного прогресу в країні та осередком концентрації інновацій на шляху становлення інноваційно-орієнтованої економіки. Як зазначає І.І. Вітер, «без сучасної, базованої на інноваціях, промисловості неможливий подальший розвиток жодної

сучасної країни» [3, с. 33]. Згідно з вимогами Європейського Союзу в технологічній структурі переробної промисловості 20% повинні займати високотехнологічні промислові виробництва, 30% – середньотехнологічні, 20% – середньонизькотехнологічні, 30% – низькотехнологічні [4]. Згідно з баченням Організації економічного співробітництва національна економіка вважається стійкою тоді, коли є відповідність між галузевою та технологічною структурами. Відповідно до українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності до високотехнологічної промислової продукції відносять літальні апарати; комп'ютерну та офісну техніку; фармацевтичні продукти; наукові прилади; електричні машини та устаткування; хімічні продукти та озброєння [5, с. 301]. Нарощування промислового потенціалу за відповідними видами промислової діяльності сприятиме структурній трансформації промислового потенціалу на шляху до Євроінтеграції.

Оцінювання рівня розвитку потенціалу переробної промисловості пропонуємо здійснювати з використанням методичного підходу, обґрунтованого в праці [6, с. 83], згідно з яким промисловий потенціал розглядається як результат від взаємодії соціально-трудової, виробничо-господарської, фінансово-інвестиційної та інноваційної складових. Запропонований методичний підхід базується на виділенні двох основних видів потенціалу, а саме відтворювального потенціалу, що відображає наявні можливості, та реалізованого потенціалу, що характеризує ступінь їх використання.

З огляду на можливість одержання статистичних даних з інформаційної бази Головного управління статистики України було сформовано систему показників оцінювання рівня розвитку промислового потенціалу в розрізі змістовних складових. Зокрема, під час проведення оцінювання рівня розвитку враховувалися такі показники:

- для соціально-трудової компоненти: середньооблікова чисельність штатних працівників; кількість найманих працівників; рівень прийому працівників; середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників; середньомісячна номінальна заробітна плата працівника в еквіваленті повної зайнятості; продуктивність праці та коефіцієнт ефективності праці;

- для виробничо-господарської компоненти: вартість основних засобів у фактичних цінах; вартість введення в дію нових основних засобів; коефіцієнт оновлення основних засобів; фондовіддача; коефіцієнт ефективності основних засобів;

- для фінансово-інвестиційної компоненти: капітальні інвестиції у фактичних цінах; частка підприємств, які одержали прибуток; коефіцієнт загальної ліквідності; коефіцієнт швидкої ліквідності; коефіцієнт абсолютної ліквідності; коефіцієнт автономії; коефіцієнт фінансового левериджу; коефіцієнт цільовості довгострокових вкладень; коефіцієнт рентабельності (збитковості) капіталу; коефіцієнт рентабельності (збитковості) усієї діяльності підприємств; коефіцієнт ефективності капітальних інвестицій;

- для інноваційної компоненти: частка підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, у загальній кількості промислових підприємств; частка підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, у загальній кількості промислових підприємств; частка підприємств, що реалізовували продукцію, що була новою для ринку, в загальній кількості промислових підприємств; частка підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію за межі України, у загальній кількості промислових підприємств; частка промислових підприємств, що впроваджували інноваційні процеси, у загальній кількості підприємств, що впроваджували інновації; частка промислових

підприємств, що впроваджували інноваційні види продукції, у загальній кількості підприємств, що впроваджували інновації; частка промислових підприємств, що впроваджували нові для ринку види продукції, у загальній кількості підприємств, що впроваджували інновації; частка реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції; коефіцієнт ефективності інновацій.

Визначення відповідних інтегральних індексів рівня розвитку відтворювального (Івп) та реалізованого потенціалів (Ірп) проводилося шляхом поступового згортання первинних показників у відповідні інтегральні індекси розвитку соціально-трудової (Істк); виробничо-господарської (Івгп); фінансово-інвестиційної (Іфік) та інноваційної компонент (Іінк) за формулами, наведеними в праці [7, с. 250].

В результаті застосування вищезазначеного підходу встановлено тенденції зміни рівня розвитку відтворювального та реалізованого потенціалів у розрізі окремих видів переробної промисловості (табл. 1).

В результаті аналізування динаміки рівня розвитку відтворювального потенціалу в розрізі окремих видів переробної промисловості встановлено, що позитивною зміною характеризуються лише виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, а також виробництво коксу і продуктів нафтопереробки. Інші види промислової діяльності поступово втрачають здатність до відтворення через низьку економічну привабливість праці, високий рівень зносу матеріально-технічної бази, відсутність інвестицій та низьку інноваційну активність промислових підприємств.

Щодо зміни рівня розвитку реалізованого потенціалу, то найбільш негативна ситуація спостерігається в розвитку фінансово-інвестиційної складової. Більшість видів промислової діяльності є збитковими та потребують проведення активної державної політики, спрямованої на регулювання грошових потоків. Зазначимо, що в країнах Європейського Союзу у кризових умовах центральні банки поклали зобов'язання на комерційні інвестувати близько 30% капіталу в розвиток пріоритетних видів економічної діяльності. Подібна практика спостерігалася і в інших розвинутих країнах світу. Так, у Японії комерційні банки 50% інвестиційних ресурсів повинні були спрямовувати на підтримку довгострокових проєктів, а у США було запроваджено цільову диференціацію кредитних ставок залежно від рівня значущості інвестиційного проєкту для піднесення національної економіки. Варто відзначити, що протягом останніх років спостерігається досягнення позитивної динаміки зміни рівня розвитку реалізованого потенціалу в Україні у високотехнологічних промислових виробництвах, зокрема виробництві хімічних речовин і хімічної продукції; виробництві комп'ютерів, електронної та оптичної продукції; виробництві машин і устаткування, а також у галузях, зорієнтованих на випуск кінцевої продукції (харчова та текстильна промисловість). Формування оптимальних відтворювальних умов для зазначених видів промислової діяльності сприятиме зменшенню питомої ваги ресурсозатратних та енергоємних промислових виробництв, а також структурній модернізації промислового потенціалу.

Базуючись на одержаних результатах оцінювання та використовуючи модифіковану шкалу Харрінгтона, провели групування видів діяльності переробної промисловості з урахуванням рівнів розвитку промислового потенціалу (табл. 2).

Першу групу формують види промислової діяльності, які характеризуються високими рівнями розвитку як відтворювального, так і реалізованого потенціалів,

Рівні розвитку відтворювального та реалізованого потенціалу видів переробної промисловості в розрізі основних функціональних складових

Види діяльності, періоди	Інтегральні індекси розвитку									
	Відтворювального потенціалу					Реалізованого потенціалу				
	$I_{стк}$	$I_{всп}$	$I_{фік}$	$I_{інк}$	$I_{вп}$	$I_{стк}$	$I_{всп}$	$I_{фік}$	$I_{інк}$	$I_{рп}$
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (1)										
2013 р.	0,007	0,182	0,068	0,515	0,082	0,368	0,000	0,716	0,860	0,069
2014 р.	0,007	0,041	0,079	0,584	0,060	0,156	0,000	1,747	0,664	0,065
2015 р.	0,007	0,006	0,229	0,519	0,047	0,113	0,000	1,217	0,806	0,058
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів з неї та інших матеріалів (2)										
2013 р.	0,616	0,545	0,232	0,170	0,339	0,823	0,441	0,800	0,924	0,720
2014 р.	0,630	0,629	0,093	0,170	0,281	0,768	0,361	1,692	0,687	0,753
2015 р.	0,562	0,531	0,222	0,582	0,443	0,759	0,262	0,621	0,852	0,570
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (3)										
2013 р.	0,544	0,446	0,313	0,386	0,414	0,564	0,534	0,807	0,865	0,677
2014 р.	0,569	0,504	0,330	0,654	0,499	0,423	0,897	2,347	0,816	0,923
2015 р.	0,567	0,754	0,610	0,163	0,454	0,402	0,909	1,221	0,740	0,758
Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки (4)										
2013 р.	0,409	0,302	0,459	0,487	0,408	0,000	0,104	0,049	0,008	0,008
2014 р.	0,436	0,092	0,373	0,118	0,205	0,000	0,359	0,125	0,004	0,012
2015 р.	0,459	0,095	0,554	0,418	0,317	0,003	0,465	0,078	0,545	0,088
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (5)										
2013 р.	0,485	0,552	0,474	0,404	0,476	0,557	0,484	1,666	0,826	0,780
2014 р.	0,488	0,646	0,608	0,462	0,546	0,396	0,520	5,530	0,811	0,980
2015 р.	0,532	0,686	0,399	0,436	0,502	0,007	0,405	2,699	0,008	0,088
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (6)										
2013 р.	0,008	0,010	0,000	0,036	0,004	0,709	0,210	0,002	0,666	0,119
2014 р.	0,009	0,063	0,001	0,011	0,009	0,675	0,305	0,002	0,784	0,134
2015 р.	0,009	0,375	0,242	0,219	0,116	0,684	0,371	0,002	0,771	0,141
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (7)										
2013 р.	0,438	0,376	0,337	0,471	0,402	0,584	0,533	1,024	0,901	0,732
2014 р.	0,483	0,512	0,412	0,628	0,503	0,471	0,563	3,403	0,792	0,919
2015 р.	0,474	0,598	0,421	0,525	0,500	0,407	0,507	1,837	0,793	0,740
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (8)										
2013 р.	0,252	0,003	0,306	0,408	0,099	0,475	0,460	1,284	0,865	0,702
2014 р.	0,259	0,048	0,293	0,546	0,211	0,337	0,460	2,692	0,767	0,752
2015 р.	0,292	0,324	0,291	0,348	0,313	0,313	0,527	1,753	0,829	0,700
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (9)										
2013 р.	0,560	0,654	0,086	0,006	0,117	0,790	0,554	0,700	0,464	0,614
2014 р.	0,605	0,708	0,290	0,088	0,323	0,724	0,430	2,769	0,596	0,847
2015 р.	0,565	0,684	0,182	0,008	0,154	0,778	0,571	0,359	0,374	0,494
Виробництво електричного устаткування (10)										
2013 р.	0,546	0,599	0,107	0,233	0,300	0,673	0,370	0,745	0,581	0,573
2014 р.	0,594	0,674	0,408	0,249	0,449	0,656	0,497	2,962	0,836	0,948
2015 р.	0,591	0,711	0,569	0,273	0,505	0,639	0,484	1,816	0,319	0,651
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (11)										
2013 р.	0,457	0,469	0,263	0,347	0,374	0,774	0,337	0,802	0,475	0,561
2014 р.	0,505	0,653	0,310	0,357	0,437	0,743	0,446	2,119	0,548	0,788
2015 р.	0,532	0,638	0,333	0,261	0,414	0,718	0,426	1,335	0,008	0,239
Виробництво автотранспортних засобів, причепів, напівпричепів та інших транспортних засобів (12)										
2013 р.	0,445	0,524	0,233	0,065	0,244	0,728	0,270	0,774	0,010	0,197
2014 р.	0,487	0,613	0,386	0,100	0,328	0,723	0,430	3,192	0,010	0,316
2015 р.	0,489	0,084	0,473	0,067	0,190	0,751	0,979	1,818	0,453	0,882
Виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування (13)										
2013 р.	0,484	0,703	0,117	0,439	0,364	0,739	0,535	0,672	0,924	0,704
2014 р.	0,503	0,713	0,256	0,560	0,476	0,722	0,416	1,704	0,782	0,795
2015 р.	0,491	0,520	0,315	0,464	0,440	0,758	0,493	1,003	0,724	0,722

Джерело: розраховано за [1]

Таблиця 2

Групування видів промислової діяльності за рівнем розвитку промислового потенціалу в 2015 р.

Рівні розвитку		Рівні розвитку відтворювального потенціалу				
		Дуже високий (0–0,2)	Високий (0,2–0,37)	Середній (0,37–0,63)	Низький (0,63–0,80)	Дуже низький (0,80–1,0)
Рівні розвитку реалізованого потенціалу	Дуже високий (0–0,2)	1,6	4	5		
	Високий (0,2–0,37)			11		
	Середній (0,37–0,63)		9	2		
	Низький (0,63–0,80)		8	3, 7, 10, 13		
	Дуже низький (0,80–1,0)	12				

Джерело: складено авторами

що свідчить про збалансований розвиток їх складових. Сюди належить виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; виробництво коксу та продуктів нафтопереробки, які мають стратегічне значення для розвитку промислового потенціалу країни. Проте протягом останніх років обсяг промислового виробництва в розрізі зазначених видів діяльності суттєво зменшився, тому необхідно проводити активну державну підтримку їх розвитку з метою недопущення негативних тенденцій в майбутньому. Застосування протекціоністських заходів дасть змогу сформувати конкурентоспроможний промисловий потенціал.

Другу групу формують види промислової діяльності із середнім рівнем розвитку відтворювального потенціалу та середнім і вище середнього рівнем розвитку реалізованого потенціалу. Для більшості з них характерними є високий рівень інноваційності виробництва, впровадження нових технологічних процесів. Їх розвиток сприятиме технологічному поступу країни та модернізації промислового потенціалу, що сприятиме збільшенню частки високотехнологічної продукції у структурі промислової продукції.

Третю групу утворюють види промислової діяльності з низьким рівнем розвитку реалізованого потенціалу і середнім та вище середнього рівнем розвитку відтворювального потенціалу, що вказує на неефективне використання наявних можливостей та поглиблює економічну кризу в країні. Це стосується виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів; металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування; виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності; виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції; виробництва електричного устаткування; виробництва меблів, іншої продукції; ремонту і монтажу машин і устаткування. Щодо зазначених видів промислової діяльності слід застосувати селективний підхід та спрямувати зусилля на підтримку найбільш перспективних з урахуванням глобальних світових тенденцій.

Особливо негативним явищем є знаходження у виділеній групі металургійного виробництва, оскільки в недалекому минулому Україна посідала одне з перших місць в світі за виробництвом сталі. Через значний дефіцит державного бюджету політика капіталовкладень має ґрунтуватися на обмеженому фінансуванні пріоритетів та «реанімації» перш за все стратегічно важливих для підтримання економічної безпеки видів промислової діяльності.

Зазначимо, що щодо вивчення можливих стратегій розвитку промислового потенціалу ґрунтовні дослідження проводилися О.Г. Мельник на базі таких промислових підприємств, як ВАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів», ВАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» та ЗАТ «Автоавантажувач» [8, с. 256–277]. З огляду на виді-

лені групи нарощуванню потенціалу переробної промисловості сприятиме реалізація таких стратегій (табл. 3).

Таблиця 3

Стратегії нарощування промислового потенціалу (матриця відповідності)

Тип стратегії	Групи видів промислової діяльності		
	I група	II група	III група
Імпортозаміщуюча	+		
Інноваційно-орієнтована		+	
Стратегія селективного відбору			+
Експортно-орієнтована	+	+	+

Джерело: сформовано авторами

Результатами застосування імпортозаміщуючої, інноваційно-орієнтованої та селективної стратегій мають стати диверсифікація експорту промислової продукції та поступовий перехід до реалізації експортно-орієнтованої стратегії розвитку промислового потенціалу.

Застосування вищезазначених стратегій буде неефективним без змістовного збалансування розвитку промислового потенціалу. Зокрема, нарощуванню потенціалу соціально-трудової компоненти сприятиме активне запровадження соціальних інновацій на промислових підприємствах, спрямованих на покращення умов праці, удосконалення системи оплати праці, забезпечення можливості навчання та розвитку персоналу. Розвиток виробничо-господарської компоненти передбачає проведення оновлення наявної матеріально-технічної бази промислових підприємств, технічного переозброєння та активного запровадження досягнень науково-технічного прогресу. Нарощування потенціалу фінансово-інвестиційної компоненти повинно здійснюватися шляхом розбудови фінансової інфраструктури, здатної бути опорою для вітчизняних промислових підприємств в кризових умовах. Розвиток інноваційної компоненти повинен базуватися на налагодженні співпраці між промисловістю, університетами та суб'єктами господарювання, результатами якої мають бути активний розвиток наукових досліджень прикладного спрямування та збільшення випуску науково-технічної продукції в державі.

Висновки. Одержані результати свідчать про виникнення негативних тенденцій у розвитку потенціалу переробної промисловості, що зумовило необхідність пошуку стратегій його нарощування. Вибір стратегії повинен ґрунтуватися на результатах оцінювання рівня розвитку промислового потенціалу з метою досягнення оптимальних пропорцій у його галузевій структурі. Також необхідною умовою формування конкурентоспроможного промислового потенціалу є збалансований розвиток його змістовних складових.

Список використаних джерел:

1. Відкрита статистична база Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Пабат О.В. Економічна безпека держави: інноваційні фактори : [монографія] / О.В. Пабат. – Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2012. – 168 с.
3. Вітер І.І. Стратегічні орієнтири промислової політики ЄС у XXI столітті / І.І. Вітер // Стратегія розвитку України. – 2015. – № 1. – С. 32–42.
4. Скірка Н.Я. Галузева структура національної економіки і напрями її оптимізації / Н.Я. Скірка // Ефективна економіка. – 2013. – № 9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_9_19.
5. Князь С.В. Трансферний потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств : [монографія] / С.В. Князь. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. – 332 с.
6. Станасюк Н.С. Комплексне оцінювання національного промислового потенціалу / Н.С. Станасюк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». «Логістика». – 2016. – № 848. – С. 82–88.
7. Станасюк Н.С. Визначення індикаторів оцінювання промислового потенціалу переробної промисловості / Н.С. Станасюк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку». – 2017. – № 862. – С. 247–253.
8. Мельник О.Г. Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій : [монографія] / О.Г. Мельник. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 344 с.

Анотація. В статті проведено оцінювання рівня розвитку потенціалу переробляючої промисловості, а також проаналізовані тенденції його динаміки. Згідно з авторською методикою проведена групування видів промислової діяльності по рівням розвитку репродуктивного і реалізованого потенціалу, а в разі виділених груп пропонуються стратегії нарощування промислового потенціалу.

Ключевые слова: промисловий потенціал, переробляюча промисловість, рівень розвитку, оцінювання, стратегія розвитку.

Summary. Evaluation of the development level of the processing industry potential has been carried out and the trends of its dynamic have been analyzed in the article. According to the author's methodology, types of industrial activity have been grouped by the development levels of reproductive and realized potential and, strategies of industrial potential growing in the context of the selected groups have been offered.

Key words: industrial potential, processing industry, level of development, evaluation, development strategy.